

Lo Somatení

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Diumenge 25 de Desembre de 1898

Núm. 3.787

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 4
En provincies trimestre. 12.50
Extranger y Ultramar 7
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibreries d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son les millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crònica y rebelde que sia tota classe de.....

TOS

La que paga més contribució de la província.

Ceps americans

Hort de D. PAU ABELLÓ (prop de la carretera de Tarragona)

ARRÈLATS SUPERIORS.—PREUS VENTATJOSOS.—AUTENTICITAT GARANTIDA.

Pera tractar, al mateix hort ó a casa del propietari, carrer del Roser, núm. 4.

CREMA LÁCTEA ROMEU

Reproductora de la llet

aprobada per la M. Iltre. cademia Médich Farmacéutica de Barcelona.

Eficassment recomenada pera augmentar la llet a las Mares de familia, en cuants casos s' hagi retirat per disgust, fluixetat, etc. Ab son ús, tota mare pot criar a sos fills durant lo temps de la lactancia.

Dipòsit: Farmacia de A. SERRA, Arrabal de Sta. Anna, 80
REUS

Medalla d' or. Barcelona 1898.

VINYAS AMERICANAS

Marcial Ombrás (propietari)

Ronda del Carril, Figueras, (Girona)

Barbats, estacas y empeltats.—Preus reduhits y autenticitat garantida.
Trenta hectàreas de planté.

Secció doctrinal

No ho podem entendre

A Sant Louis de Nort América, Estat del Irinois, se publica un periódich escrit en llengua alemana titulat «Westliche Post», del qual extractem un article que te per epígrafe «Malíssim negoci del Oncle Sam» (Onkel Sams geschäfts) que creyem veuran ab gust nostres lectors. Diu en resúm lo «Westliche Post», que hi ha que oposarse a la política d' expansió colonial de Mac Kinley y dels patriotas més ó menos *chauvinistas* que 'l segueixin. Que las inverossímils victorias obtingudas sobre Espanya y fins lo fácil èxit obtingut en lo Tractat de pau, constitueixen un perill no petit pera la Unió. Que la adquisició de las islas Filipinas crea una situació delicada, puig estant lo poble filipí en un considerable atrás, dona molt que pensar la manera com haurán de governarse ó esser governada, que aixó no está encare decidit ni molt menós. Que no hi ha que perdre de vista que aquelles islas distan 6,000 millas de la gran república y que si 'l poch tacte crea una situació violenta, s' exposa la Unió a provocar una guerra de rasses entre la blanca y las de color, que, atesa la distancia y lo maligne d' aquells climas tropicals, s' hauria d' enterrar molt jovent y molt or, y tant més es de temer la lluyta de rasses quan per experiència sab la República norteamericana lo que li costan las que ha tingut a casa, en los Estats del Sur, que ab molta frecuencia reviscolan, puig los filipins no son pas com los indis canadencs que la

Gran Bretanya poguè fàcilment pacificar, per lo que l' Oncle Sam ha comés una falta de prudencia, que li podria costar cara. Y diu finalment, junt ab altres consideracions molt atinades, que la «premsa de sensació» ha enganyat al país y a Mac Kinley.

Deu de Deu! Si 'ls que 'ns han batut ab una sola bufada s' queixan de la premsa patriòtera d' allá, qué hem de dir de la premsa esquellotera d' Espanya 'ls derrotats? Si allí guanyant es culpable, com pot disculparse la d' aquí, que 'ns ha portat a totes las desgracia y misérias del estat present? Lo menos que haurían fet los diaris nort-americanos si s' haguessin equivocat com los d' aquí, perque tenen vergonya, hauria sigut enjergarse un tret, es a dir, callar per sempre més, a diferencia dels d' aquí que encare volen tenir rahó carregant lo mort al govern a qui tant varen empenyer.

Per lo demés, no compreném aquestos escrúpols d' última hora dels yankees, puig aquí en quatre cents anys de dominar aquelles islas may se 'ns havian ocorregut observacions com las dels «Westliche Post», y si sols gobe-narlas despòticament per medi de cents y cents de funcionaris petits y grossos que d' allá no 'n sabian may res, com que en quatre cents anys lo castila no va saber apendre 'l *tagalog*, llengua la mes fàcil del mon. Y, está clar, no entenentlos, què volían que hi fessin allá? Per aixó los hem deixat tan civilisats com los va trobar en Legazpi y sols hem sigut bons pera sembrarhi un odi selvatge que tardará en esvahirse.

Pensar los espanyols com pensan los yankees? Que es cas. Aquí tot ho governém a la espanyola, per aixó troban dificultats los-americanos pera governar-los a la americana, es a dir, ab procediments liberals en completa oposició als despòtics empleats fins ara.

Qui ho havia de dir que després d' una fácil conquesta se 'ls havia d' indigestar ó a lo menos donarlos mals ratos lo botí de guerra, mentres que aquí 'ns hem quedat com si tal cosa? Es que 'l poble americá es un poble viu y l' espanyol es un poble mort y embrutit. Per aixó allá pensan mentres que aquí no pensém.

Recorts

Cada any al arribar al dia de Nadal vé a mon cervell un recort que 'm fa sentir una mena de tristesa estranya.

Era lo nit de Nadal, una d' aquelles rúfules nits de Desembre, que 'l vent bufa ab tota sa forsa arrencant las últimas tullas que quedan als arbres, cor-secadas per las primeras alenadas de la tardor, y las va arrossegant enlayrantlas cel amunt fins a besar los vidres de's finestrals que tancan, potser, a una nina que endormiscada somnia en son ayman.

Lo fret que feya era intens.

De tant en tant s' escoltava 'l feble só d' una guitarra mal afinada que ab son acompassat y monóton cant acompanyava a algun *Gayarre* de carreró que ab ven ronca cantava alguna corranda potser a sa estimada, apagant de tant en tant lo vent, sa ven debilitada pel foch de la orgia.

En mes ó en menos tothom celebra aqueixa diada.

Nosaltres també. Estavam rennits en un ample quarto de ma casa tota ma familia.

Lo vellet avi s' estava arraulit prop de la llar de foch, ahont las teyas espategavan, fent altas flames y omplint de llum y de fum tots los àmbits de la sala, y reya a no poguer més, com tothom, ple de satisfacció veyent las entremaliaduras d' un noyet de poche anys germá meu. Lo pobre vell lo contemplava embobat. De sas demacradas galtes, que la calentor del foch s' havia cuydat d' enrogir, no fugia 'l dibuix de la continuada riattlla, ensenyant sas desdentegades genivas; sos ulls sempre apagats havían recobrat la vida, y a la resplendor dels tíons brillavan com perlas, las llágrimas que d' ells vessavan escorrentse ab recansa cara avall; eran llágrimas de satisfacció, de goig, llágrimas que sols pot comprendre 'l que tenen qui es avi. Mos pares, també tots cofoys, contemplavan aquell animat quadro.

In fi, tothom se divertia, tothom reya veyent a aquell xavalet, roig com un perdigot, regalament de son rostret la suhor y pegant ab un garrot que pesava més que ell al *tió*. Y ab quina afició, ab quina goig li pegava aquella criatura, cantant ab tota la forsa de sos pulmons, lo sabut «pare-nostre del *tió*...» Després de llarch fete de cantar, tot afadigat, espurnejantli en los ulls lo foch de la cupidicia, s' acotzava adelerat a cercar lo fruyt de sos esforços, ensenyantlo triomfant a tots los reunits en mitj de la cridoria mes infernal.

Llarch temps aixó va durar, fins que 'l vellet se va aixecar ab pena y va dir ab ven tremolosa, tot mirant una taula ahont ab quatre figuretas de fanch haviam armat un naixement:

—Bueno, bueno, ja n' hi ha prou; ara lo que podem fer es cantar unas quantas cansonetas al Mesias.

Aqueixas parolas van ser ben rebudas per tothom, y agafant l' un una pandereta, l' altre unas castanyolas, ens vam acostar a la taula del naixement y vam comensar a cantar aquesta cansó:

«Avoy n' ha nascut lo pobre Jesús...»

En sech un esgarritó crit segeit de foris crits, ens tencó la paraula als llavis. Aquelles plors venian del pis del costat. Sens casi adonarsen va entrar una dona desesperada, com boja, semblava que 'ls ulls li velgues-

sin saltar de las concas, lo cabell desgrenyat, los llavis trémuls y ab veu enrogallada pel desespero, va dir:

—Ja es mort!...—entornantsen desseguida tal com havia entrat.

Allavors tothom va quedar mut.

Era cert, ningú hi pensava; al pis del costat hi havia un nen de pocs dies malalt, y segons aquella dona havia morit.

Nosaltres celebrávam plens d'alegría lo naixement de Jesús, y al costat ploravan plens de desespero la mort d'un altre infant.

Cosas de la vida.

PERE CAVALLE.

Reus Desembre 1898.

Lo de las patents sobre carruatjes

«En números anteriors nos hem ocupat del conflicte creat á Mora de Ebro á comerciants y particulars, ab motiu d' exigir la Guardia civil las patents als carruatjes d' aquella vila é impedir la circulació á tot vehícul desprovist de ditas patents.

Avuy ja no es á Mora d' Ebro sol, sino en nostra ciutat y en alguns punts d' aquesta comarca ahont existeix lo conflicte per igual motiu, conflicte que ha de donar, sino s' soluciona prompte d' una manera satisfactoria, grans perjudicis als interessos comercials d' aquest país.

Es precís que la Delegació d' Hisenda y l' Governador civil de la Provincia prenguin cartas en l' assumpto y vegin d' armonisar los interessos particulars ab los del fisch, donchs així com no es just que ningú defraudi al Estat, tampoch ho es que ls duenyos de carruatjes hagin de pagar unas patents tan crescudas, que no poden pagarlas de cap modo, molts encara volguent.

Perá que s' compregui que no exagerém, nos basta ab dir que han suspés lo tráizit de cotxes que diariament feyan sos viatjes á aquesta ciutat desde Santa Bàrbara, Cherta, Galera y Cenia, així com molts carruatjes que desde dits punts y altres se dedicavan al transport de fruyts y mercaderías. Y hi ha més encara: á un emich nostre que s' dirigia aquest matí en tertana vers una finca de sa propietat, la guardia civil l' ha fet retrocedir en son camí, perque no portava la patent al vehícul.

Casos com aquest, creyém que s' han repetit, y de segur se repetiran, si prompte no ve l' ansiada solució.

Senyor Governador civil, l' assumpto es sério, fisci V. S. en ell sa atenció, y dicti en bé dels interessos d' aquesta provincia las midas convenients pera evitar tamanyos abusos.

La cosa requereix arreglo.

(Del Diario de Tortosa.)

CRONICA

Observacions Meteorológicas

del dia 24 de Desembre de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	762	68		4.7	Ras	
3 t.	762	68				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS		NUVOLS	
	Máxima	Mínim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.	
9 m.	Sol. 25	5	10	S.	Cumul	0.3	
3 t.	Sombra 16		12	S.		0.4	

LO SOMATENT, seguint la costum dels demés anys anteriors, tampoch enguany permet que ls repartidors passin «bones festes» á nostres apreciables subscriptors; pero no per aixó deix de fer votz pera que la diada d' avuy la passin ab la major alegría y ab tota felicitat.

A fi de que nostres lectors no estiguin dos dias sense rebre l' periódich demá publicarem mitja fulla, proporcionant á nostres caixistas tot lo dia de dilluns pera descans.

Vuyt dels décims del bitllet 52.761 favorecent ab la grossa, encara que venuts á Barcelona han anat á parar á la industrial ciutat de Manresa y sembla que hi tenian participació més de 300 personas.

Aixís nos ho comunica un colega de la capital de nostre Principat.

Totas las pastelerías d' aquesta ciutat ahir ostentavan en sos aparadors gran varietat de dolços y turrons de totas classes, haventni alguns d' adornats ab exquisit gust artístich y que per la seva riquesa cridavan la atenció dels tranzeunts.

Lo mercat que ahir tingué lloch en aquesta ciutat anomenat de Nadal, feu que ns vegessim visitats per gran número de forasters d' aquesta comarca.

Las principals transaccions que s' realisaren, fou en la viram, donchs las venedoras d' aquesta ocupavan més de mitja plassa del mercat.

Ab lo darrer número del «Teatro Regional» hem rebut un exemplar de la pessa «La tornada del Titó», que ha publicat per fulletí dita popular revista.

Ab motiu de la diada d' avuy lo «Círcol Artístich Catalá» ha organísat pera aquesta nit una festa en sos concorreguts salons, consistent en una representació teatral y ball en obsequi al bell sexe.

Hem rebut lo número 22 de «Lo Liri» que en res dardiu dels anteriors.

Les escolas públics d' aquesta ciutat ahir comensaren las vagas de Páscoa.

Avuy se celebrará ball en la recreativa societat «El Alba» amenísat per la banda «Juventud Reusense».

Demá s' posará en escena en lo teatro de la mateixa lo drama en 3 actes titulat «Mar y cel».

Desde l' primer de Janer próxim y durant los mesos de Janer, Febrer y Mars se cobrarà per las tasses dels telégramas internacionals equivalent d' una pesseta 43 céntims per franch.

Ab lo títol de «Les desíderata polítiques et litteraires de la Catalogne» lo notable escriptor francés Mr. Ephrem Vincent ha publicat un interessant estudi en «La Revue d' Europe». Es lo primer d' una séria que l' seu autor se proposa escriure ab lo títol general de «Vers l' Espagne idéal», en la que procurará descriure una Espanya futura y regenerada. Recorda Mr. Vincent la gloriosa historia de Catalunya, significant que sa decadencia comensá en los Reys Católichs; lo que avans era gloria é independéncia va convertirse ja en temps dels Austrias en mala administració per part d' un poder central absolut y autoritari. La primera senyal de son desveltament fou la «Oda á la patria» que va posar la lira en mans de molts poetas y son mágich accent se restaurá als Jocs Florals. Vingué després la definició clarament política del romanticisme literari que comensá en la Memoria presentada al Rey en 1885 y ab los travalls de en Valentí Almirall. D' allí arrenca la fundació de Centres catalans per tot Catalunya y darrerament la creació de la «Unió Catalanista» que establí ls ideals polítichs del catalanisme. Recorda de passada ls elocuentis discursos d' en Guimerá y sas obras literarias.

Després de la derrota, diu l' articulista, l' moviment descentralisador s' accentua á Espanya y creu que en ell se troba l' única fórmula de la regeneració d' Espanya.

Lo globo dirigible «Excelsior», que s' elevá lo dimecres últim á Inglaterra ab lo propósit de creuhar lo canal de la Mancha, tingué un viatge felís, entrant á Fransa duas horas y mitja després de sa partida del palau de cristal de Londres, prenent terra altras duas horas y mitja després en Saint Romain de Calbase, á 12 kilómetres de distancia del Havre.

Lo Foment del Travall Nacional ha acordat dirigir-se á la comissió executiva de ferrocarrils en demanda de que no s' consideri materia explosiva l' carbuo de calci, y que, per tant, se rebaxin las tarifas al mateix senyaladas, equiparantlo al petroli per sa aplicació pera produhir lo gas acetileno.

També ha acordat imprimir los travalls necrológichs que s' llegiren en la vetllada que s' verificá l' dissapte passat á la memoria del distingit economista D. Ramon Torelló.

Las operaciones del catastro que haurán de portar á cap los quenes y oficials del exércit se comensarán lo dia 1 de Janer.

Per Real ordre del 9 de Novembre últim ha resolt lo Ministeri d' Hisenda, com á mida de carácter general, que ls establiment de venda á la menuda de vins, ayguardents y licors, compresos en l' epígrafe 9, classe 8, de la Tarifa 1.ª de la contribució industrial, están obligats á tributar per la classe 7.ª de la mateixa Tarifa, sempre que en aquells se serveixin dolços, pas-

tels, bollos y altras pastas, tota vegada que per Real ordre de 23 de Juny de 1897 se suprimí l' epígrafe número 28 de la classe 8.ª, que ls autorisava pera ferho, sense pago d' altra cuota que la que pagavan per l' exercici de sa industria.

Llegim en lo «Diario del Comercio» de Terragona: «En lo matí d' ahir al dirigir-se á nostre port lo vapor «Alcira», á causa, sens dubte, de la boya que regnava en alta mar, topá ab una barca pescadora de la matrícula d' aquesta ciutat, causantli averías d' alguna consideració.

La tripulació del «Alcira», va prestar oportú auxilli á la barca, remolcantla fins al interior del port.

L' accident no revestí, afortunadament, consecuencias desagradables.»

A fi del actual mes termina l' plasso pera la presentació en las Oficinas liquidadoras del impost sobre drets reals y transmissió de bens, dels documents que s' troban incursos en multas y demoras, pera que aquellas pugan eximirse de tals recárrechs.

Per una nova lley d' impostos que ha de comensar á regir en la República Argentina lo primer de Janer próxim, se fixa als vins naturals un dret de dos céntims per litre; y com avuy tributa dit article ab 4 céntims, es de suposar que la reducció acordada favoreixerá la importació de nostres vins á la Argentina, pera ahont prengueren á Barcelona la setmana última algunas partidas de consideració dos vapors ab bandera francesa é italiana que s' trobavan á la carga.

La Cambra francesa ha aprobat ja la anunciada reforma aranzelaria sobre ls vins, fixant com límit alcohólich dotze graus y com dret mínim aranzelari dotze franchs.

Han sigut admesas dos esmenas: una tolerant mitj grau d' excés sobre ls dotze indicats, y altra prohibint que entrin á Fransa vins extranjeros que careixin en los envasos de la marca que indiqui son origen.

S' ha disposat que pera acreditar l' origen dels productes anomenats colonials que s' importan á Espanya procedents de dipósits á ports europeos, será necessari que ls interessats presentin certificacions expedidas per la Aduana del punt europeu de procedéncia, visas per lo cónsul d' Espanya respectiva, en las que s' especifiqui detallament lo número de bultos, sas marcas, pes brut, classe de las mercancías y l' país d' origen, segons resulti en los documents que existeixin en aquelles aduanas.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, puja á pesetas 11.41.36.

Cinematógrafo Lummière, situat en lo carrer Llovera, (Padró), 49.—Funció tots los dias de las 5 de la tarde á las 12 de la nit.

Tots los dias s' exhibirá una gran corrida de toros per los destres Mazzantini y Reverte y s' exhibiran també sis vistas diferentas tots los dias, donantse á més audicions de fonógrafo.

Entrada general 20 céntims, preferéncia 30; se cambian vistas diariament.

Varietats

Nadal

Desde l' palau el pis humil tothom celebra l' fret Nadal, l' hom bondados, l' home més vil, l' idea sentea eternal.

Tothom recorda aquella nit en que naixia allá á Bethléem, l' Infant que daya dins son pit, á dins son cor lo be suprém.

Aquell Infant que anant pel món, la pau suprema predicá, que perdonava tot afront, que en tothom veyá un bon germá.

Que el infelís y al poderós posava á tots per un igual, y veyá al cel l' ideal hermós d' un justicier Deu eternal.

Humans que l' vici vos streu y un lloch de penas feu del món, d' aquell bon Deu no us oblidén, sa llum flamegi en vostre front.

JOSEPH ALADERN.

Reus, 24 Desembre 98.

Secció oficial

Anunci

Acordat per lo senyor Tresorer d' Hicenda de la provincia l' apremi de primer grau contra les contribuyents deudors del segon trimestre de l' actual exercici per los conceptes de Rústica, Urbana, Industrial, Minas y Carruaj'es de luxo, se fa sapiguer que 'l cobro ab dit recarrech s' efectuará en los dias 27, 28 y 29 del actual en lo carrer de Santa Agna número 24. bajos.

Lo que faig públich per medi del present anunci en Reus á 23 de Desembre de 1898.

L' Agent executiu, F. Sanchez.

El Olimpo

A las 10 de la nit d' avuy, festa de Nadal, tindrà efecte en los salons d' aquesta Societat, un lluhit ball, amenisat per l' aplaudida banda del Centre de Lectura.

Lo que s' anuncia pera coneixement dels senyors socis.

Reus 25 de Desembre de 1898.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari, Antoni Ginestá.

Registre civil

del dia 23 de Desembre de 1898

Naixements

Josepha Escoda Puig, de Emili y Josepha.—Francisca Roig Escardó, de Olegario y Eufrosina.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Francisco Aguiló Serra, 6 messos, Sant Pancrás 9.—Pere Salvadó Ferré, 78 anys, Carme baix 65.—Joseph Sardá Viñas, 25 anys, Arrabal de Santa Agna 57.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—La Nativitat de Nostre Senyor Jesucrist.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy a las sis de matinata s' cantarà la Missa del Gall y desseguida la de la Comunió en Nostra Srenyoa de la Esperansa y á dos quarts de deu la Missa Major ab la solemnitat del dia. A las 4 de la tarde se darà la Benedicció papal en Ntra Senyora dels Dolors y á las cinch de demá en Ntra. Sra. del Carme.

Santuari de Ntra. Sra. de Misericordia.

Demá dilluns, dia de Sant Esteve, á dos quarts de dotze del matí se celebrarà Missa. A dos quarts de quatre de la tarde, las devotas associadas dedican á sa Excelsa Patrona un Rosari á tota orquesta y explicacions de Misteris per lo Rvnt. D. Joan Llauredó.

Sant de demá.—Sant Esteve.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas de dia 22

De Bilbao y Valencia en 36 dias, v. «Duro», de 482 ts., ab efectes, cons gnat als senyors fills de B. Lopez.

De Bilbao y Valencia en 20 dias, v. «Cabo Espartero», de 800 ts., ab efectes, consignat á don Marián Perez.

De Valencia en 15 horas, v. «Cervantes», de 296 ts., ab efectes, consignat á don Joseph Maria Ricomá.

Despatzadas

Pera Barcelona, v. «Duro», ab tránzit.

Pera Londres y esc. v. «Colón», ab efectes.

Pera Marsella y esc. v. «Cabo Espartel», ab efectes.

Pera Port-Vendres pailebot francés «Alphonse et Maria», ab vi.

Pera Barcelona v. Cervantes, ab carga general.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Borsá de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	54'70	Aduanas	88'25
Exterior		Norts	24'35
Amortizable	66'	Fransas	26'20
Cubas 1896	50'		
Cubas 1890	42'	Obs. 6 0/0 Fransa	79'50
Exterior París	46'30	Id. 3 0/0	41'
		GIROS	
París	32'	Londres	33'35

Borsá de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d'ahir.

Interior	54'72	Cubas del 86	50'
Exterior		Cubas del 90	42'
Colonial		Aduanas	88'25
Norts	24'35	Ob. 5 0/0 Almansa	80'50
Fransas	26'20	Id. 3 0/0 Fransa	
Filipinas			

PARIS

Exterior 46'35 Norts

GIROS

París 32' Londres 33'35

Se reben órdenes pera operacions de Borsá. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Borsá. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los païssos.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de Comers de la mateixa.

Londres	à 90 dias fetxa.	
	à 8 dias vista.	
París	à 8 dias	
Marsella	à 8 dias	

VALORS LOCALS

	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS			
Gas Reusense.		750	
Industrial Farinera	500		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	475	500	
Manufacturera de Algodón		100	
Companyia Reusense de Tránsvias			
Companyia Reusense de Tránsvias privilegiadas de cinch per 100		200	

Anuncis particulars

Als Herniats (TRENCATS)

Constituheix una gran equivocació la que sufren la majoria dels herniats (trencats) al creure que qualsevol bragner comprat al etzar es suficient pera retener y fins curar las hernias, essent aquest error causa de moltes complicacions.

Per qui correspongui, no deuria permetres lo cinisme de certs mercaders d' ofici que, ab lo major descaro, se titulan «ortopedistas» y especialistas en lo tractament de las hernias, sense cap títul que justifiqui sa competencia, y, no obstant tenen lo «desahogo» d' anunciar en los periódichs la curació radical de dita malaltia, qual mecanisme desconeixen en absolut.

A las mares

Avans de sacrificar á vostres fills ab vendatje brut, incòmodo y perillós, consulteu ab vostre metje y ab seguritat os dirá que pera la curació de las hernias de vestres fillets, lo remey més prompte, segur, net, fácil, cómodo y econòmic, es lo bragneret de «cautchouch» ab resort.

«Tirants Omoplátics» pera corretgir la «cargazón» d' espalltas.

«Faixas hipogástricas» pera corretgir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias, ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausells de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TELEGRAMAS

Madrid 24.

La cuestió política segueix aplassada; pero aquest aplassament ja no es indefinit com podía serho avans. La creencia general es que 'l problema queda plantejat d' aquesta manera: Si Sagasta millora marxará á una població de Llevant pera restablirse y allavors presentarà la dimissió. Si s' presentés molt fácil un Ministeri de concentració lliberal continuaria D. Práxedes, d' un modo segurat, fins que restablert tornés á encarregar-se de debó de la presidencia. De no presentarse tot aixó molt factible, Sagasta deixaria 'l poder als conservadors, encarregantse de la presidencia del Consell de ministres Martinez Campos. Si per lo contrari Sagasta s' agrava ja no hi hauria cap género de dubtes y entraria desseguida Martinez Campos, segons totes las probabilitats.

—Lo senyor Sagasta ha passat la nit ab relativa tranquililitat. Ha desaparegut la fatiga que posava en alarma á la familia. Per la matinata ha conciliat lo somni. No obstant, la febre no li para, lo qual, á la edat del pacient, es cosa grave. Per altra part, la preocupació que sent per los assumptos públichs es altre motiu de gravetat. En lloch de descansar quan lo cap se li despeja, s' agrava perque acudeixen á sa imaginació las dificultats que ab sa malaltia causa á la política.

—Lo duch de Tetuán aná á casa de Weyler, pero no pogué parlarli.

—Los periódichs de Santander han acordat suspendre la publicació per haverse'lshi manat que envihin sos originals á la censura militar á una hora en que s' fa imposible lo servey d' informació. A Ciudad Real s' ha dictat una ordre militar semblant. «El Imparcial» pregunta si la prévia censura s' ha establert pera matar als periódichs.

—En las habitacions del Sr. Sagasta no s' permet la entrada ni als ministres. Sols passen los fills y 'ls metjes.

La visita dels ministres está més prohibida que las altras, perque ni que ells no volguessin parlar de política, lo president los n' hi preguntaria.

—Los penats de Ceuta han demanat que se 'ls inclogui en l' indult pròxim de que s' ha parlat.

—Diu «El Liberal» que del examen de la premsa extranjera s' dedueix que á Espanya sols li quedan dos camins: ó la revolució económica, ó una intervenció de las potencias. Per ara no es d' esperar lo primer, donat lo rumbo dels aconteixements. En cambi, en las cancellerías europeas se prenen midas pera lo segon, y á Espanya li va á passar lo que á Egipte.

«El Liberal» ha sentit dir que 'ls reunits ahir á casa d' en Silvela se trobaren allí per estar acordada la reunió fa ja alguns dias. Los assistents eran los cinch que firmaren lo manifest de la Unió conservadora: Martinez Campos, Azcárraga, Pidal, Villaverde y Silvela. Se fa aquesta aclaració pera que no s' cregui que s' reuniren á causa de la malaltia del Sr. Sagasta. Dits senyors se tornarán á reunir.

—Telegrafian á Londres dihent que está acordat lo nomenament pera 'ls alts càrrechs del Goberu yankee.

A las ordres del Gobernador general de Cuba, Mr. Brokly, estará 'l general Lee, en calitat de segon cabo de l' Habana.

La jefatura de l' estació naval y la direcció del Arsenal, la desempenyarà 'l comodoro Cronwell.

Lo general Landen, será gobernador de l' Habana.

Lo coronel senyor Tunagacha será nombrat director general de Telégrafos.

Lo coronel senyor Multón será nombrat jefe de policia.

—Avans de retirarse á Zamboanga lo general Ríos, se creu que farà escala en varis ports de las Bisayas, ab objecte de recullir los destacaments, empleats civils y particulars que en ells trobin.

Del general Ríos s' ha rebut aquesta tarde un telegrama participant que las tropas á sas ordres quedarán á Zamboanga y ell se trasladará á Manila com Capitá general del Arxipiélach pera resoldre alguns assumptos relacionats ab la repatriació.

—Lo periódich yanqui «The New York Herald», en sa edició de París, publica un telegrama del representant de don Carlos de Borbón desmentint categóricament los rumors d' abdicació d' aquest en favor de son fill don Jaume.

—Prompte serán nombrats los individuos encarregats de tractar ab los insurrectes y de asesorar al Gobernador militar.

Per la vía de Suez s' enviarán al Arxipiélach filipi tres regiments yanquis formats per tropas regulars.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Companyia comich-dramática

de don Wenceslao Buano.

Fanció pera avuy.—Tarde: La aplaudida comedia en 4 actes y sis quadros «El Regimiento de Lupión».—A dos quarts de 4.

Nitt: Segon abono, 7.ª de la 3.ª série.—Lo magnífich drama en 3 actes titulat «L' hereu» y 'l juguet comich en un acte «L' enceros».—En los intermedis 'l esplandit sexteto executarà escullidas passas.

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al preís 2.

A tres quarts de nou.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Píldoras de la Pell-Roja

Preparació especial de Joseph M. Font

(FARMACEUTIC)

Demaneulas tots los que tinguén tós en cualsevol Farmacia encara aquells que no hagin conseguit livi ab cap eltre de tots los acreditats específichs coneguts, tota vegada que ellas constitueixen un preciós medicament pera combatrela.

Preu 1 pesseta capsas

Nota.—Se envian per correu certificadas sens augment de preu als pobles ahont no hi hagi farmacia sempre que s' demanin duas capsas.

FARMACIA CENTRAL

ESPANYOLA

Pelayo, 42

Barña.

Publicacions regionalistas que s' reben en aquesta Redacció.

«La Rensixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», setmanari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenal de Catalunya, «L' Art del Pagés», quinzinari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellenç», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskalzale», setmanaris de Bilbao (Bizcaya).—«El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Janer de 1899

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Janer pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires lo grandió y acreditat vapor francés

ESPAGNE

LÍNEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirán de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos Aires los magnífichs y ràpids vapors francesos

lo dia 10 de Janer lo vapor "Provence"
lo dia de " " " " "Les Alpes

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plasse de Palacio.—Barcelona.

NOTA.—S' admeten passatgers pera Santiago de Xile y Valparaiso en combinació ab ferrocarril.

Caramelos Pectorals

DEL

Metje Salas

Modificadors de la hípersecreció de la membrana mucosa aérea, disminuixen y fluidifican la biscositat del moch bronquial, facilitan la expectoració, treuhen la Tos y aumentan la respiració pulmonar.

Preparació molt efíca para combatre la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crónica, Asma, Enfisema pulmonar, Catarros crónich, sech y espasmódich, Coqueluche, Tos del sarampió y ferina y finalment totas las afeccions de las vías respiratorias. Se componen d' estimulants vegetals, sense que en sa preparació s' emplehin narcótics ni medicaments perillosos, per lo que poden ser presos sens cap temor y en cualsevol cantitat, lo mateix per los noyets que per las personas majors.

Son bon sabor, fa sían presos fins ab avidés per los noys á quins es tan difícil ferlos hi pendre medicaments.

A cada capsas acompanya un prospecte.

Dipòsits en totas las provincias

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna, núm. 80.—REUS

Demanis en totas las Farmacias de la provincia

Preu de la capsas 6 rals

ASCENSORES-SIVILLA

Hidráulicos y Eléctricos

MONTA-CARGAS Y MONTA-PLATOS

APARATOS

ELEVADORES

DE

TODOS

SISTEMAS

MOVIDOS

POR MOTOR

DE

Vapor, de Gas

Y Á BRAZO

MUNAR Y GUITART

S. en C.

INGENIEROS Y ARQUITECTOS

LIBERTAD, 1, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos, como son los de equilibrio superior, equilibrio inferior, hidrostático, funiculares, de compensador, eléctrico, hidroeléctrico, mecánicos, á brazo, etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CASA.

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1897

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADO FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

Lo més económic, lo més efíca, lo mes durader

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE, Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

baix garantía del Sindicat de ventes de STASSFURT.

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.—VALENCIA